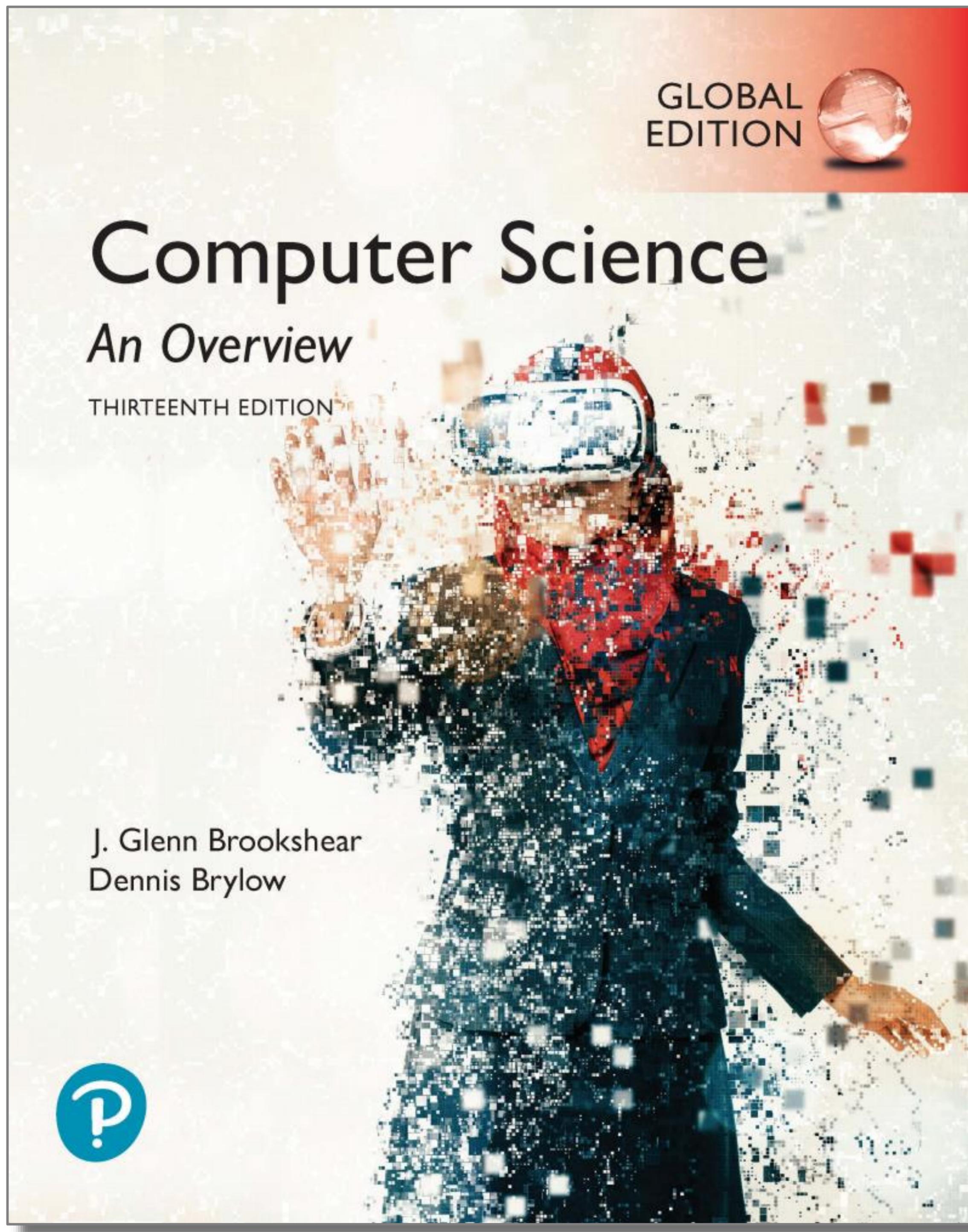

Bilgisayar Gitimine Giriş

13. Baskı, Global Edition

Bölüm 5

Algoritmalar

5.1 Bir algoritmanın fikri

- Bir çok araştırmacı insan beyninin her etkinliğinin bir algoritmanın sonucu olduğuna inanıyor

Algoritmanın Resmi Tanımı

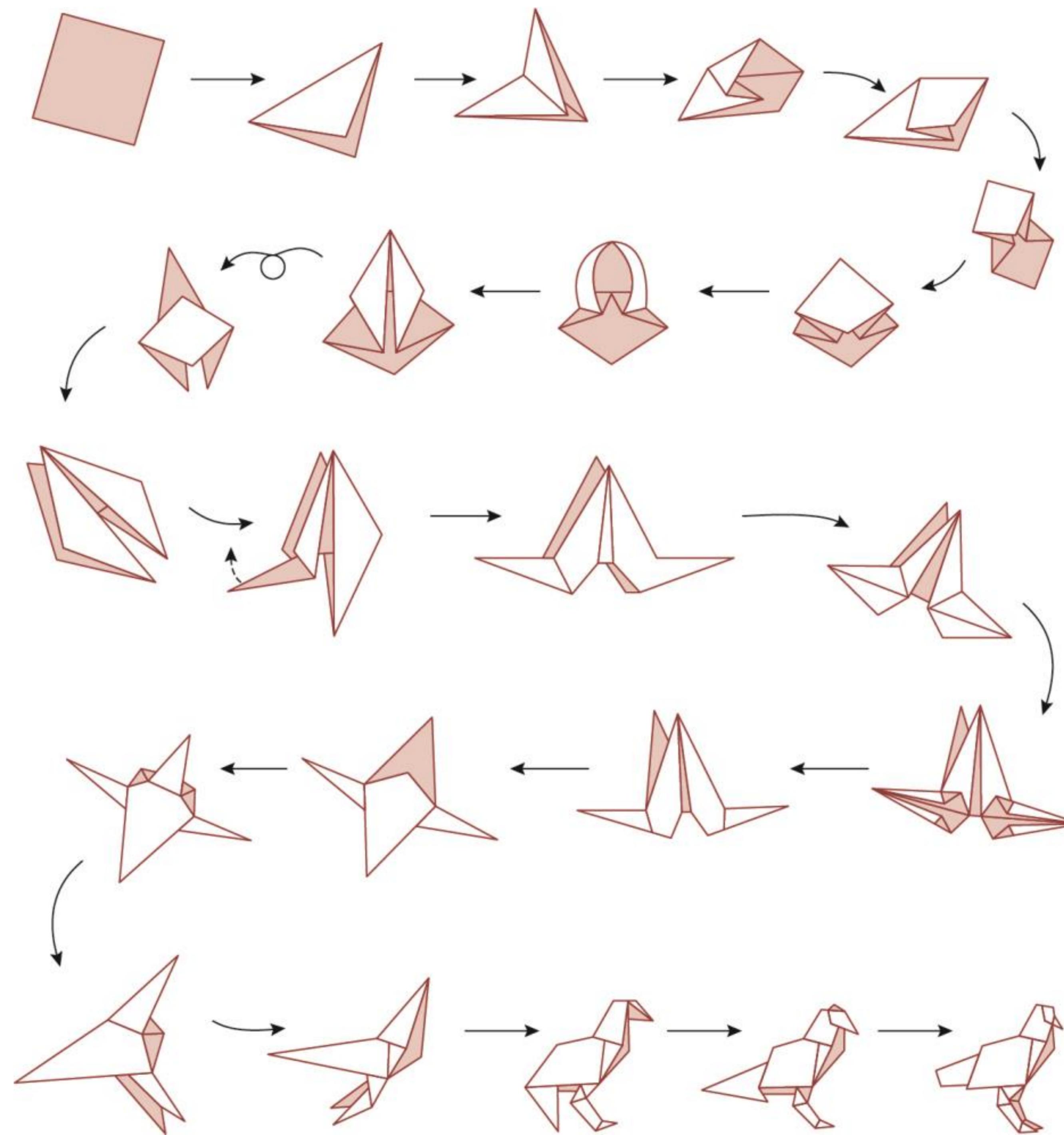
- Bir algoritma işlemi tanımlayan kesin, çalıştırılabilir ve mantıklı adımların bir araya gelmesidir
- Altgoritmanın adımları farklı şekillerde sıralanabilir
  - Doğrusal (1, 2, 3, ...)
  - Paralel (çoklu işlemci) matris gibi işlenler

5.2 Algoritmanın Gösterimi

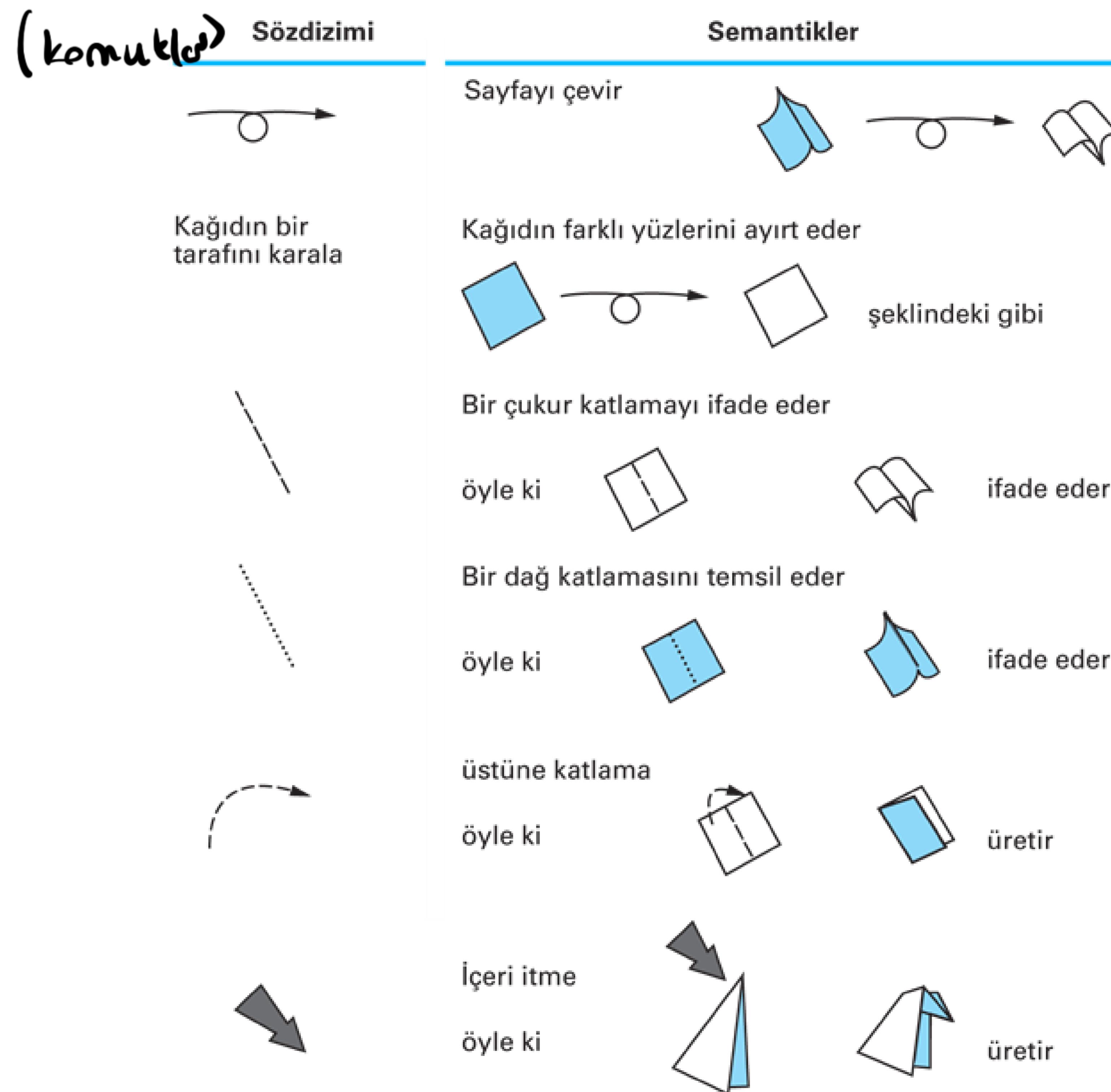
- İyi tanımlanmış Primitiflerle resmi bir şekilde yapılabilir
  - Bir Primitif topluluğu programlama dilini oluşturur
- Pseudocode(Sözde kod)ile resmi olmayan bir şekilde yapılabilir
  - Pseudocode konuşma diliyle kodlama dili arasında bir dildir.

Temel ve iş tipleri kast edilir.

Şekil 5.2 Kare şeklinde bir kağıdı katlayarak kuş yapma

Şekil 5.3 Origami primitifleri

Bir Pseudocode Tasarlama (Sözde Kod)

- Sözde kod, bilgisayar bilimleri alanında algoritmalar ve programlar oluşturulurken ve aktarılırken kullanılan, günlük konuşma diline benzer ve belli bir programlama dilinin detaylarından uzak anlatımlardır.
- Programın yapısının ve çalışma mantığının yüksek seviyeli bir biçimde, gerektiği yerde doğrudan doğal dil cümleleriyle, ama yine de bir program yapısı ve akışı içinde anlatılmasıdır.
- Böylelikle sözde kodu okuyan ya da yazan birisi, programlama dillerinin sözdizim detaylarına dikkat etmek zorunda kalmadan, programın ve algoritmanın çalışma mantığını anlayabilir.

Designing a Pseudocode (Sözde Kod)

Düz Yazı

1. BAŞLA
2. Birinci sayıyı gir
3. İkinci sayıyı gir
4. İki sayıyı topla
5. Sayıların toplam değerini yaz
6. BİTİR

Sözde Kod

- Toplam için T, birinci sayı için X, ikinci sayı için Y seç
1. BAŞLA
  2. X değerini OKU
  3. Y değerini OKU
  4. $T = X + Y$
  5. T değerini YAZ
  6. BİTİR

Pseudocode Primitifleri

- Atama

name = expression

- Örnek:

RemainingFunds = CheckingBalance + SavingsBalance

! Sağdaki soldakının içine atew
herhangi

Pseudocode Primitifleri (devamı)

- Koşullu seçim

```
if (koşul):  
    faaliyet
```

değerler
hangi
dini
nörs

- örnek

```
if (satışlar < 100):  
    fiyatı %5 düşür
```

Pseudocode Primitifleri (devamı)

- Koşullu seçim

```
if (koşul):  
    faaliyet  
else:  
    faaliyet
```

- örnek

```
if (yıl artık yıl mı):  
    günlük toplam = toplam / 366  
else:  
    günlük toplam = toplam / 365
```

Pseudocode Primitifleri (devamı)

- Tekrarlı Çalıştırma

```
while (koşul):  
    gövde
```

- örnek

```
while (satılacak bilet varsa):  
    bilet sat
```

Pseudocode Primitifleri (devamı)

- Satırın başındaki boşluk iç içe koşulları gösterir

```
if (yağmur yağmıyor):  
    if (sıcaklık == çok sıcak):  
        yüzmeye git  
    else:  
        golf oyna  
else:  
    televizyon izle
```

Cümlenin yapısını
gerçekte dır.

eğer
6. nolu
nötr
. alttaki if
iszteli işler
, cihaz
, sekerler

Pseudocode Primitifleri (devamı)

- Fonksiyon tanımlama

```
def isim():
```

- örnek

```
def Ahmetinisi():
```

- Fonksiyonu çağrıma

```
Ahmetinisi()
```

Şekil 5.4 Selamlar fonksiyonunun sözde kodu

```
def Selamlar():
    sayac = 3
    while (sayac > 0):
        print('Merhaba')
        sayac = sayac - 1
```

*++
--
operatori
you*

5.3 Algoritmanın keşfi

- Program geliştirmenin ilk adımıdır
- Bir yetenekten ziyade sanattır

Algoritmasının
nasıl
yararım?

daha az cpu cycle
kullanır

(LOC)
line of code

isi daha hızlı
yapar

Daha kısa
adımlı algoritma
nasıl yararım?

Polya'nın Sorun Çözme Algoritması

- 1. Problemi anla.
  - 2. Problemi çözmek için bir plan yap.
  - 3. Planı işleme koy.
  - 4. Çözümün benzer diğer problemleri çözmek için potansiyel ve verimlilik açısından yeterli olup olmadığını kontrol et.
- * matematikçi «G. Polya» 1945'te tanımlamıştır.

Program Geliştirmede Polya'nın Algoritması

- 1. Problemi anla.
- 2. Problemi nasıl bir algoritmanın çözebileceği hakkında bir fikir edin.
- 3. Algoritmayı bul ve program haline getir.
- 4. Çözümün benzer diğer problemleri çözmek için potansiyel ve verimlilik açısından yeterli olup olmadığını kontrol et.

! Sonuç genellenebilirliği

veki Mapiler

seçme
sıralama
arama

algoritmalar

Topas rehber'ı
bu kriterlere su yönemeye gér

Çocukların Yaşı

- A kişi B'nin üç çocuğunun yaşlarını bulmakla görevlendirilmiştir.
  - B A'ya çocukların yaşının çarpımının 36 olduğunu söylüyor. $1_1 \cdot 1_2 \cdot 1_3$
  - A başka bir bilgi daha istiyor. $1_1 + 1_2 + 1_3$
  - B A'ya çocukların yaşının toplamını söylüyor.
  - A başka bir bilgi daha istiyor.
  - B A'ya en büyük çocuğun piyano çaldığını söylüyor.
  - A B'ye çocukların yaşlarını söylüyor.
- Üç çocuk kaç yaşında?

Şekil 5.5

a. Çarpımı 36 olan üçlüler

$$(1,1,36) \quad (1,6,6)$$

$$(1,2,18) \quad (2,2,9)$$

$$(1,3,12) \quad (2,3,6)$$

$$(1,4,9) \quad (3,3,4)$$

b. (a) kısmındaki üçlülerin toplamları

$$1 + 1 + 36 = 38$$

$$1 + 2 + 18 = 21$$

$$1 + 3 + 12 = 16$$

$$1 + 4 + 9 = 14$$

$$1 + 6 + 6 = 13$$

$$2 + 2 + 9 = 13$$

$$2 + 3 + 6 = 11$$

$$3 + 3 + 4 = 10$$

5.4 İteratif Yapılar

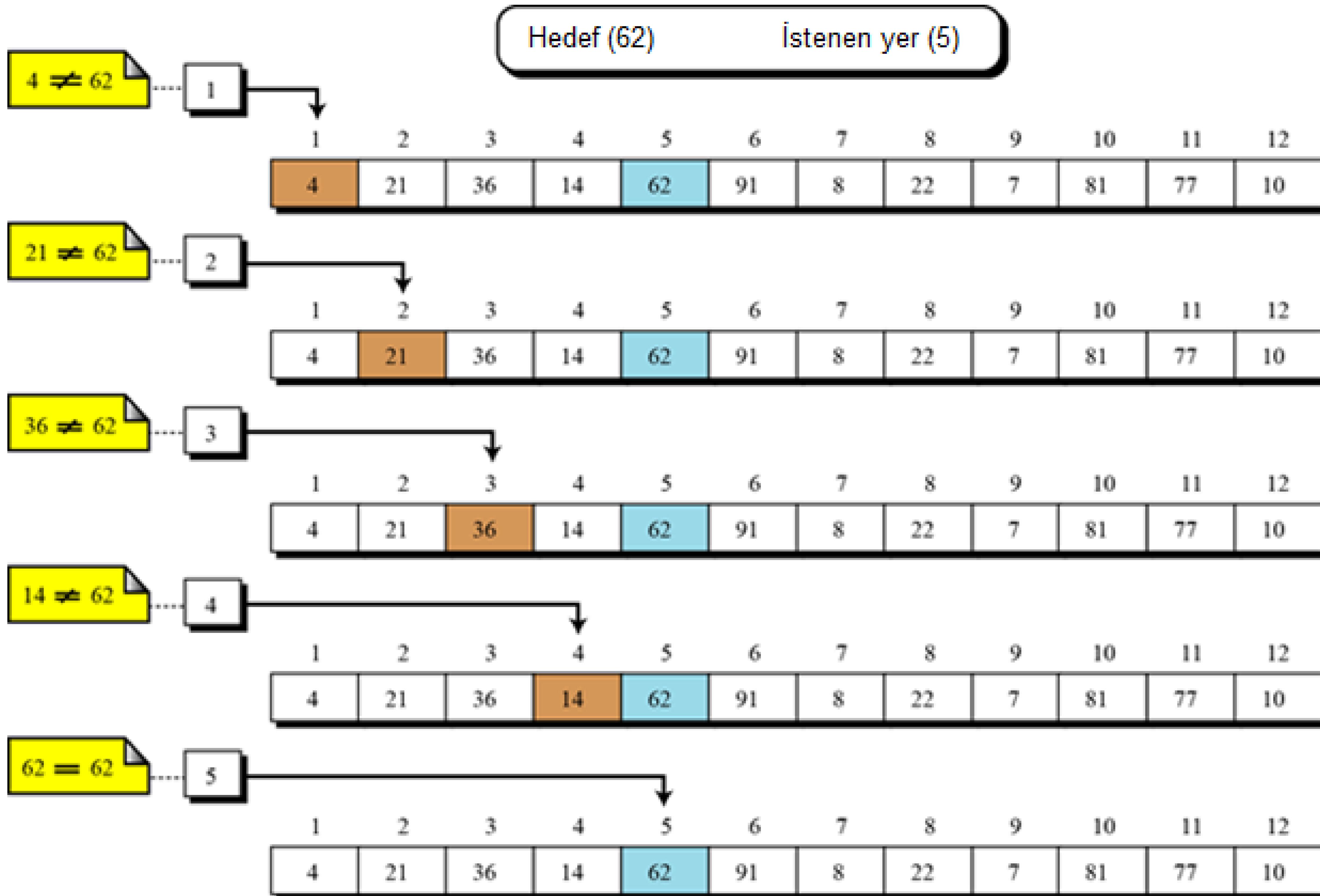
- Döngüsel bir yolda tekrar eden yönergeler topluluğu
- Örnek olarak:

~~sequential source~~ Ardışık arama algoritması

- Eklemeli sıralama algoritması

bıka en çok kullanılır
arama ve sıralama
algoritmaları

Ardışık Arama Algoritması

İteratif Yapılar

- Döngü öncesi kontrol:

`while (koşul):
 gövde`

0 veya n kere çalışır

- Döngü sonrası kontrol:

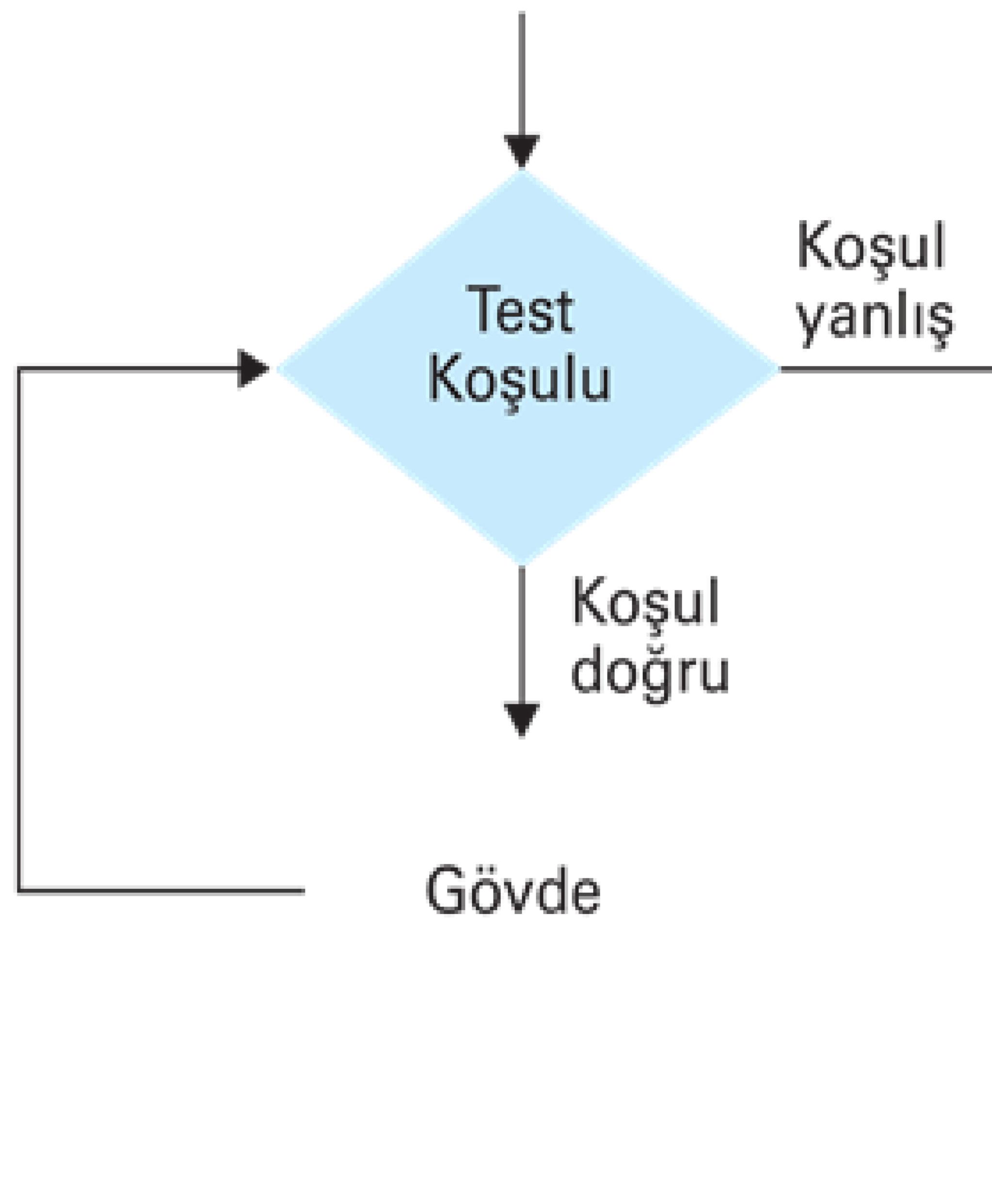
`repeat:
 gövde
until(koşul)`

1 veya ~ kere

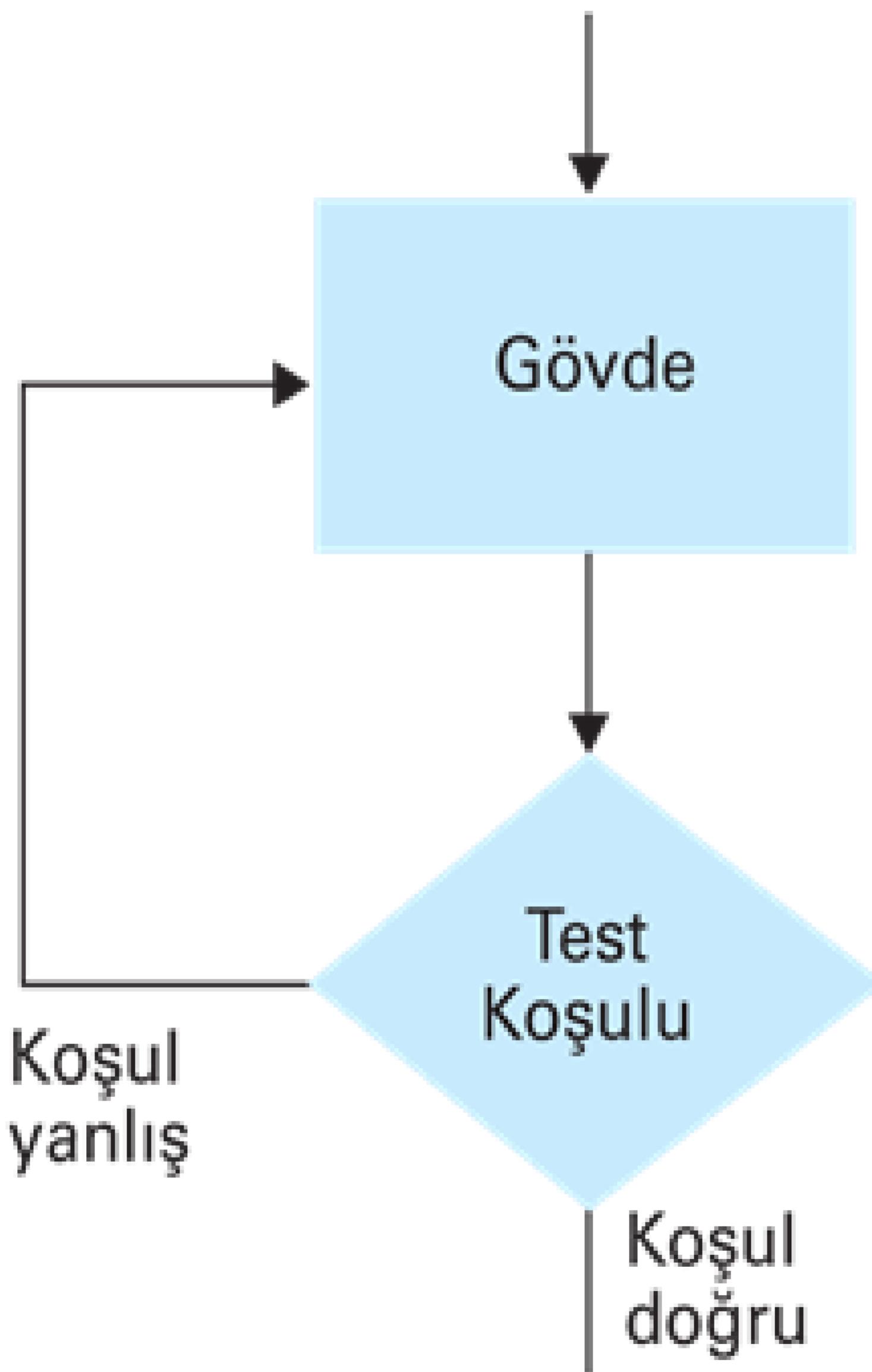
} do while

İçerde döngü n^2

Şekil 5.8 While döngü yapısı

Şekil 5.9 Repeat döngü yapısı

Leri yapılı - algoritmalar (neleri)

Eklemeli Sıralama (Insertion Sort)

<https://visualgo.net/bn/sorting>

Kitapta anlatılan karmaşık

Sıralama Alg. (Bubble sort)

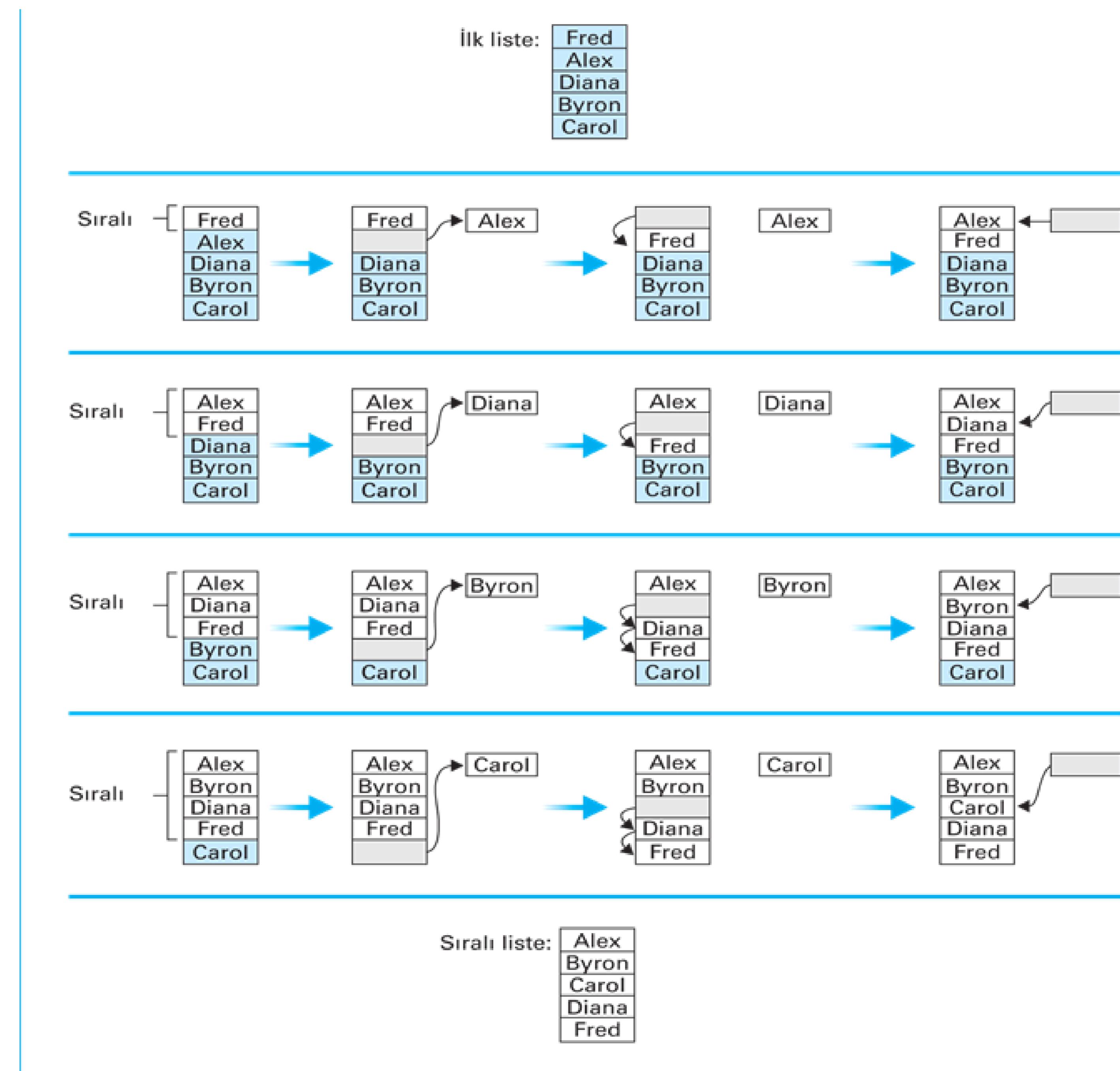
Nisi ikili konsolidasyon
swap (yer değiştirmeyi)

Insertion sort

for loop (değerlerin değişken kılavuz)

bir tane
şeh

Şekil 5.10 Fred, Alex, Diana, Byron ve Carol isimlerini alfabetik olarak sıralayınız

5.5 Özyinelemeli Fonksiyonlar

- Özyinelemeli yapılar tekrarlı faaliyetlerin gerçekleştirileşirilmesi için döngü paradigmاسına bir alternatif sunar. Bir döngü tekrarlanan bir dizi talimat içerirken, özyineleme tekrarlanan bir dizi talimatı kendisinin bir alt görevi olarak içerir.

```
#faktöriyel hesaplama

def factorial(n):
    if n <= 1 :
        return 1
    else:
        return n * factorial(n - 1)

print(factorial(3))
```

Şekil 5.12 Bir listede John elemanını aramak için stratejinin uygulanması

Liste Sıralı olmak zorundadır!

liste sıralıysa

$$\frac{n}{2}$$

Orjinal liste	Birinci altliste	İkinci altliste
Alice Bob Carol David Elaine Fred George Harry Irene John Kelly Larry Mary Nancy Oliver	Irene John Kelly Larry Mary Nancy Oliver	Irene John Kelly

Recursive Example:Towers of Hanoi

Find the Algorithm of Towers of Hanoi

<https://www.mathsisfun.com/games/towerofhanoi.html>

Solution in C Language

<https://www.geeksforgeeks.org/c-program-for-tower-of-hanoi-2/>

Solution in Python

<https://www.geeksforgeeks.org/python-program-for-tower-of-hanoi/>

Verimliliği   *Doğruluğu*

5.6 Efficiency and Correctness

- Verimli (efficient) ve verimsiz (inefficient) algoritmalar arasındaki seçim, pratik bir çözüm ile pratik olmayan bir çözüm arasındaki farkı yaratabilir.
- Bir algoritmanın doğruluğu, algoritmanın uygulanmasını test ederek değil, resmi olarak algoritma hakkında akıl yürütme yoluyla belirlenir.

Efficiency

- Measured as number of instructions executed
- Uses big theta notation:
  - Example: Insertion sort is in $\Theta(n^2)$

girdi n tane eleman

çikti

n^2

karmaşıklığı